

صراط حق

**معرفی تحقیقی در تقریرات
متفاوت علما از قاعده‌ی لطف**

دکتر وحید باقرپور کاشانی

معرفی تحقیقی در تقریرات متفاوت علما از قاعده‌ی لطف

در خصوص قاعده‌ی لطف از بابی که دوستان شاید بخواهند تحقیقات بیشتری داشته باشند، من در این کتاب «ستارگان هدایت»، سه تا پیوست آخر کتاب زدم. اولین پیوستی که زدم از صفحه‌ی ۱۶۷ شروع می‌شود که این پیوست دقیقاً یک ماه مستمر وقت من را گرفت که جمع‌آوری اقوال فقط بود! تعاریف و تقریرات قاعده‌ی لطف را از جانب ابواسحاق نوبختی (م ۳۱۰ هـ ق) آوردم، بعد شیخ مفید (م ۴۱۳ هـ ق)، بعد سید مرتضی (م ۴۳۶ هـ ق)، بعد در صفحه‌ی ۱۷۰ تقریر شیخ طوسی (م ۴۶۰ هـ ق) آوردم، در صفحه‌ی ۱۷۳ تقریر مرحوم خواجه نصیرالدین طوسی (م ۶۷۲ هـ ق)، در صفحه‌ی ۱۷۴ تقریر جناب محقق حلی (م ۶۷۶ هـ ق)، در صفحه‌ی ۱۷۶ تقریر ابن میثم بحرانی (م ۶۷۹ هـ ق)، در صفحه‌ی ۱۷۷ تقریر علامه حلی (م ۷۲۶ هـ ق)، در صفحه‌ی ۱۷۹ تقریر شهید اول (م ۷۸۶ هـ ق)، در صفحه‌ی ۱۸۰ تقریر فاضل مقداد (م ۸۲۶ هـ ق)، در صفحه‌ی ۱۸۳ تقریر ملامحسن فیض کاشانی (م ۱۰۹۱ هـ ق)، در همان صفحه تقریر مرحوم علامه مجلسی (م ۱۱۱۰ هـ ق) رو آوردم، تا صفحه‌ی ۱۸۷ تقریر سید عبدالله شبر (م ۱۲۴۲ هـ ق)،

معرفی تحقیقی در تقریرات متفاوت علما از قاعده‌ی لطف

تا از متأخرین صفحه‌ی ۱۸۹ تقریر آیت‌الله جعفر سبحانی، تا تعاریفی از علمای اهل تسنن و تقریرها چه در تأیید و چه در نقد آوردم از صفحه‌ی ۱۹۰ به بعد هست؛

تقریر قاضی عبدالجبار معتزلی (م ۴۱۵ هـ ق)، در صفحه‌ی ۱۹۱ تقریر سعدالدین تفتازانی اشعری (م ۷۹۳ هـ ق)، این‌ها را آوردم که اگر یک نفر خواست با تقریرات مختلف قاعده‌ی لطف آشنا شود که این حتی در علم اصول هم مفصل پیرامونش بعضی از مدرسین خارج اصول فقه بحث می‌کنند، یعنی ثمره‌ی کاربردی بالاخص در مباحث کلامی و اعتقادی دارد.